

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24-12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto IV. - Štev. 31

Gorica - 31. julija 1952 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Hrepenenje po sreči

Hrepenenje po sreči je splošno. Ni ga človeka, ki bi ne hrepenel po sreči. Vse mogoče so učenjaki že trdili in zanikali, toda nihče še ni tajil, da človek ne koprni po sreči.

Pa ni samo splošno, hrepenenje po sreči je tudi nujno potrebno, ker se ga nihče ne more iznebiti, zato ker je nagon narave. Vsem drugim nagonom narave se človek lahko ustavlja, temu pa še ne more.

Še več! Naravni nagon po blaženosti ni le najmočnejši, ampak vse druge nagone vlada in vodi, kot kočni in edini cilj vsega našega početja.

Ali pa je bil ta naravni nagon po popolni sreči na zemlji kdaj zadovoljen?

Samo materialističen komunizem se drzne iskati končno srečo na tej zemlji. Gotovo je, da je človek tu pa tam zadovoljen, popolnoma srečen pa še ni bil nihče. Tako nas uči vsakdanja izkušnja. Tudi, ko se dokoplješ do boljšega stališča, si želiš vnovič še boljšega. Stopnice hrepenenja po sreči nas v tem življenju nikoli ne pripeljejo na vrh.

Ker je temu tako, pridemo do sklepa, da je vsak nauk, ki govori in obljublja tostransko blaženost, le utopija. Resnica je končno le ta:

Mlada račica, ki se je komaj izlegla iz jajca, išče vodo, torej mora vodo gotovo nekje biti. Ako odlete milijoni lastovine vsako jesen proti gorkejšim pokrajinam, dokazuje že njihov odhod sam, da morajo te dežele nekje biti, četudi bi nam ne bilo o njih še nič znanega. Ako si išče ptica prostorček za svoje gnezdo, medved votlino za nočni počitek, gotovo oboje obstaja. Če išče vsaka žival popolnoma določeno hrano: lev meso, čebela med, krava travo, kdo bi potem trdil, da teh stvari ni nikjer, ako bi jih tudi slučajno ne poznali! S tem pa ne trdim, da mora žival v vsakem posameznem slučaju predmet svojega naravnega nagona nujno doseči, ampak hočemo le reči, da vsakemu naravnemu nagonu odgovarja ter mora odgovarjati primeren predmet in to brez vsake izjeme.

In veliki, vsa druga nagnjenja presegaajoči ter obvladajoči naravni nagon vsega človeštva po praviru vse resnice, lepote in dobrote, po neskončno popolnem bitju, v katerem bo našlo svoj mir, naj bi ne imel nobenega sebi lastnega in pri-

mernega predmeta? To neskončno resnično, dobro in lepo bitje, katerega so iskali in še iščejo vsi narodi zemlje od Adama dalje, naj bi bilo samo fantom naše bolne domisljije?

Naravno hrepenenje po sreči ni torej nič drugega kakor le skrivni, tolikokrat v temi iščooči navadni nagon po Bogu. Ta nagon je najgloblji in nikdar ne docela zaglušen glas božji v naši duši, neminljivo pričevanje o božjem bivanju. V koreninjen, tako globoko v notranjosti človeškega srca, je zato ta nagon tudi notranja, v človeški naravi osnovana podlaga religije.

Zmešnjave v Egiptu Kralj Faruk odstopil

Še bolj hitro in dramatično se je pa v preteklem tednu odigral upor egiptovske vojske proti kralju Faruku. Ze celo leto živi Egipt v trajnem nemiru; najprej je prišlo do krvavih bojov med egiptovsko policijo in angleškimi posadkami ob sueskem kanalu; ko so se ti nekoliko pomirili, so izbruhnili krvavi nemiri v prestolici Egipta Kairu februarja meseca. V teh nemirih je bilo veliko žrtve, požgane so bile razne inozemske banke in skoraj vsi kini. Kralj Faruk je zaradi teh nemirov odstavil vodjo vladajoče stranke Wafdistov Nahasa pašo in imenoval na njegovo mesto Ali Maher pašo. Toda tudi on se ni mogel zadostno utrditi na vladi, za njim pa Siry paša, končno zopet Hilaly paša, ki pa je bil na vladi le par dni. Proti Siry paši je narodni heroj in mučenik general Naguib organiziral upor vojske, ki ga obožuje. Naguib je pošten vojak, ki ni mogel več prenašati korupcije Farukove na dvoru, v vojski in celotni državni upravi. V dveh dneh je upor vojske popolnoma uspel. Hilay paša je bil odstavljen, njegovo mesto je prevzel nam že znani Ali Maher paša. Preteklo soboto popoldne pa se je moral kralj Faruk odpovedati prestolu v korist svojega sedem mesečnega sina Ahmed Fuada II. in zapustiti na jahti »Mahrusa« Egipt, ker ni hotel sprejeti pogojev vojske, da bi Egiptu le »kraljeval in ne vladal«, da razpusti Hilalovo vlado in parlament. Bivši kralj Faruk je zasedel kraljevski

Muslimanski svet v Aziji in Afriki je v trajnem vretju. Nestalnost in neurejenost tega sveta v Sredozemlju in na Srednjem vzhodu povzroča zapadnjakom velike skrbi, ker je izrednega vojaškega in gospodarskega pomena. Egipt in Perzija delata skrbi v prvi vrsti Angležem, Tunis, Alžir in Maroko pa Francozom. Za enkrat se je sicer v severni Afriki in zlasti v Tunisu nekoliko pomirilo, ker razpravljajo o reformi, ki jo je francoska vlada predložila Tunisu. Zato sta skoraj istočasno razburkala s svojo fanatično nacionalistično politiko voditelja nacionalnih strank Mossadeq in

Nahas paša. Prvi je začel in dokončal 1951 borbo proti Angliji in je nacionaliziral petrolejsko industrijo v Perziji, ki je bila do tedaj monopol zasebne petrolejske družbe Anglo-Iranian. Anglija se je več mesecev trudila, da bi očuvala interese svoje družbe, toda brez uspeha. Vsi angleški strokovnjaki, ki so bili zaposleni v petrolejski industriji, so morali zapustiti Iran, Mossadekova stranka je svoje muslimane tako sfantazirala, da življenje Angležev v Iranu ni bilo več varno. Mossadeq je v borbi proti Angliji sicer želel velik politični uspeh, a na drugi strani je njegova nacionalna politika povzročila v Perziji pravo gospodarsko katastrofo. Petrolejska industrija je predvsem padla od 30 milijonov na 10 milijonov in še teh Mossadeq ni mogel nikomur prodati, ker je Anglija izvajala proti iranskemu petroleju uspešno blokado. Spor med Anglijo in Iranom se je obravnaval tudi pred Varnostnim svetom Organizacije združenih narodov, kamor se je stari in morda tudi zares bolni Mossadeq sam podal, da brani svojo politiko. Temu zvitemu orientalcu dviga morda ugled v preprostem iranskem narodu najbolj njegova navidezna ali pa resnična bolezen. Mož pada večkrat pri svojih političnih nastopih v nezavest in vse to ustvarja v njem lik velikega narodnega mučenika. Tudi v Ameriki je preživel največ svojega časa v bolnici. Varnostni svet je sklenil, da se počaka končna razsodba mednarodnega razsodišča v Hagu, ker je Anglija medtem predložila rešitev svojega spora temu sodišču. V letošnjem maju se je bolni lisjak osebno podal pred to sodišče, da brani tudi tu svoje delo in pra-

vico svojega naroda. Med tem so se pa politične razmere v Teheranu samem silno zaostriale med Mossadekom in mladim perzijskim šahom, ki se je končno odločil, da reši sebe in Iran pred neizogibno katastrofo. Mossadeq je bil uverjen, da more rešiti sebe in Perzijo le s svojo osebno diktaturo in je zato pred 14 dnevi zahteval od šaha, da mu izroči med drugim tudi vojno ministrstvo. To zahtevo je pa šah odbil, nakar je narodni mučenik odstopil. Na njegovo mesto je pa šah imenoval 77 letnega sposobnega politika Sultaneha, ki je hotel spor med Anglijo in Iranom z novimi pogajanjmi spraviti s sveta. Njegov poizkus pa je trajal le štiri dni; proti njemu in šahu se je dvignil vihar muslimanskega fanatizma, ki ga je v sporazumu z Mossadekom organiziral vodja muslimanske sekte Kashani. Ta fanatični mohamedance se je sporazumel tudi s komunisti. V Teheranu samem in tudi na deželi sta se znašla Sultaneh in mladi šah pred dobro organiziranim uporom; šah se je ustrašil, Sultanehu pa je ostala le izbira med begom in smrtjo. Šah je ponovno poklical na vladno Mossadeka ter mu izročil tudi vojno ministrstvo. Danes je zviti bolnik diktator Irana in mladi šah je njegov ujetnik. Da je mož zopet prišel na vladno, je žrtvovalo par stotin mladih upornikov svoje življenje. Sultaneh pa je bil med tem že ujet in zaprt v bližini Teherana, pa se mu je posrečilo zbežati v Irak. Kaže, da se bo sedaj Mossadeq vendar nekako zmelil z Anglijo, ker je včeraj imel dveurni razgovor z odpravnikom angleškega poslanstva Middletonom in ponudil Angliji odkup vsega perzijskega petroleja.

Važen politični sestanek v Parizu

Najvažnejši mednarodni politični dogodek preteklega tedna pa se je odigral 23. in 24. julija v Parizu. Tu so se zbrali namreč zunanji ministri šestih držav, ki tvorijo Unijo jeklarske in premogovne industrije. Zamišljal za to izredno važno gospodarsko organizacijo Francije, Nemčije, Italije in držav Beneluxa (Belgije, Holandije in Luxemburga) je dal francoski zunanji minister Schuman. Da je ta zamišljal bila ostvarjena, ima zasluge zlasti tudi Adenauerjev namestnik v nemškem zunanjem ministertvu, Hallstein. Zunanji ministri imenovanih držav so se zbrali zlasti zaradi tega, da določijo sedež upravnih organov te gospodarske zveze in da bi omogočili tudi ustanovitev politične federacije teh in drugih držav, ki bi hotele pristopiti k bodoči politični evropski federaciji.

Duhoviti in energični francoski zunanji minister je tudi to pot iznenadil Nemce in lahko rečemo ves politični svet s svojim novim genialnim predlogom, ko je svetoval za sedež vseh upravnih organov »Poola« glavno mesto Posarja Saarbrücken. Posarje naj se v smislu Schumanovega predloga evropejzira, po drugače povedano internacionalizira. Tudi našim čitateljem političnih pregledov je znano, da je bilo Posarje stalni predmet velikega spora in nesporeduma med Zapadno Nemčijo in Francijo. Pravno politični položaj tega nemškega ozemlja je namreč nejasen; pravno je sicer gotovo,

da je to nemško ozemlje, na drugi strani pa je Posarje gospodarsko popolnoma povezano s Francijo; v njem se nahajajo bogati skladi jekla in premoga. Zaradi tega spora so bila ustanovitev C.E.D., to je Obrambne evropske skupnosti, pa tudi sklep znane splošne pogodbe z Zapadno Nemčijo zelo otežkočena; iz istih razlogov pa bi bila tudi odobritev C.E.D. in pogodba z Nemčijo zlasti po francoskem parlamentu zelo ovirana, če ne sploh onemogočena. Če se pa Schumanova duhovita zamišljal izvede, odpade največji spor med Francijo in Nemčijo in pot k uspešni gospodarski ter politični federaciji Evrope bo znatno izglajena. Zato mora vsak resnični Evropejec in ljubitelj miru iz dna svoje krščanske duše želeti, da postane zamišljal plemenitega Schumana kri in meso. De Gasperi se je tudi udeležil kot zastopnik Italije tega za vso Evropo in cel svet najpomembnejšega političnega sestanka. De Gasperiju priznava ves tisk, da je mnogo vplival na obe strani, da se problem Posarja čimprej reši na predvideni način. V soboto je De Gasperi na tiskovni konferenci v Rimu, ki se je tikala pariškega sestanka, med drugim izjavil tole: »Onemu, ki mi očita, da sem nastopil kot Evropejec in ne v imenu Italije, odgovorjam da če govorim kot Evropejec, služim tudi italijanskemu narodu, njegovemu napredku in njegovemu poslanstvu in da imam pred svojimi očmi in pravi vrsti bodoče rodove, našo mladino in bodočnost naše zemlje. Nas pa zanima predvsem izredno važna izjava,

ki jo je De Gasperi podal ob tej priliki o tržaškem vprašanju. Neki novinar mu je stavil namreč tole vprašanje: »Ali ni morda internacionalizacija Posarja primer tudi za rešitev tržaškega vprašanja?« Na to je De Gasperi takole odgovoril: »Ta problem mi je že prišel na misel v Parizu, toda gre za probleme, ki so med seboj docela različne narave. V Posarju ni nobenega narodnostnega problema, dočim gre pri tržaškem problemu za to, da se s poizkusom mednarodnega svobodnega ozemlja zlijeta v skupnost dva sovražna si narodnostna nasprotnika, ki sledita dvema nasprotnima gonoma: od ene strani gre za pohod kmečkih prebivalcev proti mestu, da se pomeščajo, od druge strani pa za to, da se ohrani starodavne tradicije italijanstva«. Dolžnost nam nalaga, da priznamo De Gasperiju vso hvalo, ki mu gre za prizadevanje internacionalizacije Posarja, toda na drugi strani pa moramo ugotoviti, da ga je nacionalistična strast zaslepila pri reševanju domaćega problema, ki po svoji naravi zahteva prav tako rešitev kot posarje. To velja za Trst še mnogo bolj, ker je širok forum mirovne konference v Parizu mednarodno rešitev Trsta že uzakonil prav zato, da pomiri enkrat za vselej dva ostro si nasprotujoča narodnostna nasprotnika. Lahko je biti Evropejec, ker gre za tuja narodnostna področja, toda težko, zelo težko, ko gre za lastna mešana narodnostna področja. De Gasperiju priporočamo, da se spomni na otok Rodos! Hic Rhodus, hic salta!

Volilna odločitev v Ameriki

Kdor pozna ameriške politične osebnosti in njihove politične programe, mora priznati, da so si ameriški volilci izbrali prvovrstne kandidate za bodočega ameriškega predsednika. Republikanci so si pred 14 dnevi izvolili Ika, v petek 24. julija pa so demokrati določili za svojega predsedniškega kandidata izredno močno in sposobno osebnost, namreč Adlaja Stevensona. Mož je bil soglasno izvoljen. Stevenson je bil od leta 1948. guverner velike in bogate zveze države Illinois z glavnim mestom Chicagom. Njegova štiriletna politika v tej državi izpričuje, da mož upravičeno nosi svoje svetopisemsko ime. Evropejci in ljubitelji miru smo lahko z obema kandidatom zadovoljni. Nevarnost za interese miru in Evrope bi lahko pomenil le Taft, ki bi gotovo uvedel reakcionarno notranjo in vsled tega tudi zmotno zunanjo politiko. Volilni boj bo oster, zmaga se pa nagiba bolj na stran Stevensona.

EVA PERON UMRLA

V Argentini imajo žalost. Dne 26. julija je smrt pobrala vkljub vsem prizadevanjem zdravnikov mlado soprogo državnega poglavarja gospo Eva Peron. — Rojena je bila 7. maja 1919 na neki farmi v Buenos Aireski provinci kot hči revnih staršev. To je bil tudi vzrok, da se je dekle napotilo že v mladih letih v državno prestolnico, da si poišče kako službo. Takrat je mnogo delala in trpela. Spoznala je mladega častnika Perona in ker so se srea vjemala, se je tudi poročila z njim. Mož je hitro napredoval v činih in navsezadnje je Eva postala zelo upoštevana sodelavka svojega soproga pri vodstvu državnih poslov. Pri socialnem skrbstvu je imela eno prvih zaslug. En dokaz več, da tudi ljudje iz nižjih in najnižjih slojev znajo dobro porabiti svoje dušne zmožnosti, ako jih življenje dovede na visoke položaje.

Priznani predsednik g. Peron bo gotovo zelo pogrešal nasveta in aktivne pomoči svoje pokojne komaj 33 letne soproge. Njen pogreb je bil javen dokaz, kako jo je cenilo vse delovno ljudstvo.

ŠIRITE NAŠ LIST!

Deveta nedelja po binkošti

Iz svetega evangelija po Luku
(19, 41-47)

Tisti čas, ko se je Jezus približal Jeruzalemu in je zagledal mesto, se je zjokal nad njim in rekel: »O da bi bilo spoznalo tudi ti na ta svoj dan, kaj ti je v mir! Tako pa je skrito pred tvojimi očmi. Zakaj prišli bodo dnevi nad te, ko te bodo troji sovražniki obdali z nasipom in te oblegali ter stiskali od vseh strani: in v tla bodo poteptali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, ker nisi spoznalo časa svojega obiskovanja.« In stopivši v templj je začel izganjati tiste, ki so tam prodajali in kupovali; in jim je govoril: »Moja hiša naj bo hiša molitve, vi pa ste iz nje napravili razbojniško jamo.« In učil je vsak dan v templju.

BOŽJI JOK

Gospod je na zmagovalnem pohodu proti svetemu mestu, spremlja ga velika množica. Klici zmagovalne novemu kralju done, blagrovanje Njemu, ki prihaja v imenu Gospodovem, Osvoboditelju iz sužnosti Rimljanov, težko pričakovanemu stotletja. Kolena se upogibajo, ko gre mimo množice, ki ga počasti kot kralja judovskega naroda. Ni bilo slovesnejšega dogodka v Gospodovem življenju kakor ta pohod proti svetemu mestu! Vsaj malo zadoščenja za človeško nehalnost in žalitve, katerih je bil Gospod v življenju toliko deležen.

Sredi zmagovalnih klicev pa Jezus joka, joka s solzami! Vsi so mogli videti, kako so tekle solze po licih božjega Sina in ga delale še bolj ljubeznivega, vsi so mogli opaziti drgetanje njegovega ganjenega srca. Ni prvič, ko Jezus joka. Jokal je malo prej, ko je ob grobu Lazarjevega obžaloval smrt svojega zvestega prijatelja. In bo spet jokal na Kalvariji: sv. Pavel zatrjuje, da je Kristus svoje darovanje zapečatil s solznimi klici in solzami« (Hebr. 5, 7). Solze so kri duše. Tudi ta dušna kri je morala priti iz Gospodovega srca in se pomešati z rdečo njegovo Krvjo, ki je tekla iz ran in končno iz prebdenega srca. Znak velike, neizmerne ljubezni, s katero nas je ljubil Gospod!

Jok ni znak slabosti, ne nepopolnosti, ni se ga treba sramovati in ne vzame časti. Jok je pristno človeška zadeva. Je dedščina prvega greha. Ali ne živimo v solzni dolini? Ne jokati pomeni ne biti človek, biti brez srca kakor so živali, ki ne čutijo tega, kar čutimo ljudje, biti nenormalen, biti brez čustev, ki ne vidijo in ne čutijo trpljenja lastnega in tujega.

Job, preprost, pravičen in boga-boječ mož je imel obraz nabrekli od joka (Job 16, 17). David je svoji pijači pritakal solze (prim Ps 101, 10); Peter je bridko jokal, poročajo evangeliji. Svetniki se joka niso sramovali.

*

Če je Jezus jokal, jok torej ni nekaj neprimernege. Nasprotno, ali niso solze predmet blaga? (Prim Mt 5, 5). Jok naš naj bo torej jok udanosti in zaupanja v nesrečah in trpljenju. Ne štedimo s solzami sočutja do naših bratov, ki trpijo, kakor je naročal sv. Pavel Rimljanom: »Jokajte z jokajočimi« (Rimlj 12, 15). Kolikokrat solza ljubezni pomaga več kakor polna pest podarjenega denarja!

O da bi znali kakor Tobijs »moliti s solzami« (Tob 3, 1). Tako bi naše solze postale molitev, očistevalna kopel zadoščevanja za naše grehe in grehe sveta! Liturgija čisto prosi za dar solza: Daj nam, Gospod, solze obžalovanja, da bomo obžalovali naše grehe in si z njimi zaslužili njih odpusčenje.

*

Nehote se pojavi vprašanje: Zakaj je Jezus jokal? Bil je občutljiv, rahločuten, prirčen, a nikakor ne romantik, sentimentalist, ki bi solze imel vedno pripravljene. Bil je torej

poseben vzrok, ki je Gospoda do joka pripravil. Dvojni vzrok je imel Jezus, da je jokal nad Jeruzalemom: njegova zakrnjenost, s katero je odbijal pravega Mesija, in pa grozno razdejanje, ki je čakalo kot kazen za to zakrnjenost sveto mesto, kar se je zgodilo, ko je Tito poteptal mesto v prah in ni pustil kamna na kamnu, poteptal pa tudi otroke v njem!

Slediti Kristusu ali biti razdejan: to je dilema, ki se postavlja posamezni duši, ki se postavlja tudi svetu. Da je to resnica, imamo po-

Iz življenja Cerkve

Kardinal Spellman o poslanici papeža Pija XII. Rusom

Kardinal Spellman, newyorški nadškof, je govoril dne 24. julija o nedavni poslanici ruskemu narodu papeža Pija XII. Pohvalil je svetega očeta za »navdihnjene besede, poslane milijonom Rusov, ki so zasluženi pod brezbožnim komunizmom. Omenjajoč papeževo posvetitev ruskega naroda Devici Mariji, je kardinal Spellman izjavil:

»Ganljivi poziv svetega očeta ruskemu ljudstvu, v katerem mu zagotavlja, da se mu pridružuje v molitvi za ojačenje njegove krščanske vere in za povratek one pravične svobode, do katere ima človek vso pravico, dramatično poudarja globoko in nežno skrb svetega očeta za nje.«

Kot je znano, je papež Pij XII. preteklo sredo naslovil svojo poslanico ruskemu ljudstvu in ga pozval, naj se mu pridruži v molitvi za obrambo in razširjenje krščanske vere v njegovi sredi.

Združene države so objavile besedilo svojega »Aide Memoire-a« o Jeruzalemu

Vlada Združenih držav je objavila besedilo svojega »Aide Memoire-a« o mednarodnem značaju Jeruzalema, ki ga je ameriško veleposlaništvo v Tel Avivu 9. julija izročilo izraelski vladi. Kot smo že sporočili izražajo mnenje o mednarodnem značaju Jeruzalema in obveščajo izraelsko vlado, da niso naklonjene njenemu namenu, da preseli svoje zunanje ministrstvo iz Tel Aviva v Jeruzalem in da zaradi tega sedaj nimajo namena prenesti svojega veleposlaništva v Sveto mesto.

Ruski komunisti

so v Letonski, v znamenju demokracije, izgnali, zaprli, ubili od 2.200 katoliških duhovnikov dva tisoč. Ostalo jih je le 200, pa še ti so stari in bolehní. Od 11 škofov je ostal le eden. Trije so umrli, trije so v tujini, štirje so pa v ruskih taboriščih. Seveda to ni nobena krivica! Ko so pa pred kratkim zaprli komunističnega tajnika Duclosa, je bil v komunističnem taboru tak ha! Kočno ga je sodnija izpustila, češ da je dvom, ali je kriv. Pri od komunistov preganjanju je pa gotovo, da niso krivi, kljub temu jih zapirajo. To ve ves svet! Pa je nekdo rekel: Pravi demokrati so nívneži, lažidemokrati pa zločinci, namreč tisti, ki zapirajo nedolžne!

Tudi patriotični duhovniki

se zdijo sumljiv element ogrski vladi! Opekli so se oni, opekla se je vlada. Najboljše je pustiti vse pri starem, ali ne gospodje komunisti?

Bivši socialistični belgijski minister

Herman Vos, ki je letos pred kratkim umrl, se je pred smrtjo spreobrnul. Socialistom to ni bilo po volji.

Calles je

v Mehiki hudo preganjal katoličane. Pred drugo svetovno vojno je umrl, menda za gobami. Stregla mu je usmiljenka! Hotel je vse uničiti, ko je bil na vladi. In zdaj. Naj omenimo samo katoliški tisk: 20 časnikov izhaja v mesečni nakladi 1.600.000 izvodih! V zadnjih 15 letih, ko ni več Callesa, so razširili med verniki štiri milijone knjig. Prebivalec je približno kot v Jugoslaviji. — Calles je pokadil svojo protiversko viržinko. Tudi Stalinu bo do-

trditev v nemiru naših dni. Ker svet Kristusu ne sledi, gre razdejanju nasproti! O tem ni dvoma.

Gospodove solze so imele neskončno vrednost, pa Jeruzalema niso obvarovale razdejanja. Kako nekaj strašnega je to, da Jeruzalem, uporabljajoč svojo svobodno voljo — veliki dar božji — onemogoči učinkovitost božjega joka v svojo lastno nesrečo. Prav ima sv. Avgustin, ki pravi: »Kateri te je ustvaril brez tebe, te ne bo odrešil brez tebe!« Solze božjega Sina in njegova predragocena Kri zahtevata naše sodelovanje, sicer za nas nista učinkoviti!

*

Dvojni sklep naredimo: jokajmo nad grehi sveta in nad svojimi grehi in z svobodno voljo ne ovirajmo delovanja božjih solza in Kri Kristusove! Sodelujmo z vso vneto pri našem lastnem zveličanju in za zveličanje drugih se ne branimo dela!

gorela. Ostal bo pepel uničenja. Preganjalce Bog kaj rad kaznuje s hudo smrtjo!

Med »pajdaše«

porivajo na Ogerskem komunisti tako otroke, kot je pri nas slovenske otroke silil duce v Balillo. Ali je kaj pomagalo? Nič! Tudi tam bo zguba.

Zanimivo je

da se protestanti resno bavijo z verskimi vprašanji. Cimboli čutijo potrebo edinosti. Letos bodo imeli v avgustu veliko zborovanje v Lurdu vse protestantske ločine, da bi se zedinili. Med njimi je tudi stremeljenje, približati se katoliški Cerkvi. Marsikateri javno izpovedujejo da je Marija Mati božja. Vpeljujejo duhovne molitve (brevir), obžalujejo, zakaj se je spoved odpravila itd.

Pravoslavni bogoslovci

begunci so izjavili pred par leti: »Kar so naši očetje zagrešili, moramo mi popraviti: zediniti se s katoliško Cerkvijo. — Komunizem meni, da bo vero s sveta spravil, pa bo ravno narobe. Jezus bo pripeljal svoje ovce skup, da bo ena čreda in en pastir! Saj je to obljubil!

Titovi vladi

je marksizem verska dogma, tako so se izjavili trije francoski poslanci, ki so bili spomlad v Jugoslaviji. Dostavili so, da Tito kontrolira vse časopise, vse šole, radio in da se dela živahna propaganda v armadi in med državnimi nastavljenici, da bi tako zlezal vse narod na raven marksističnega mišljenja, to je, da bi sprejel novo vero. Rekel pa je svoj čas Napoleon svojemu tovarišu, ki je v francoski revoluciji hotel vpeljati novo vero: »Dragi moj, ali si se že dal krizati? Dokler tega ne storiš, ne bo nič!« — Komunistični preroki menijo, da bodo s trpljenjem, preganjanjem, zatiranjem in ubijanjem drugih napravili to, kar je Napoleon zahteval od tovariša. Pa se motijo! Se morajo sami dati krizati! Seveda te muzike ne razumejo, zato ne bo z njih vero nič!

Proti ilustriranim

mladinskim listom so začeli krepko nastopati italijanski katoličani. Po pravici trdijo, da se z njimi mladina samo poneumlja in pita z zmotnimi pojmi o življenju in svetu. Junaki teh nič vrednih spisov so tolovaji, možki so gorile, ženske pa blodne zvezde iz Hollywooda; življenje le spletka itd. — Slovenci smo imeli pred vojno tisk na višku. Toda med toliko množino tiska nismo padli na nižino takih budalosti, kot so pravkar imenovani listi. Menimo, da tudi slovenski komunisti nimajo takih neumnosti v svojih publikacijah.

Slovenski starši! Varujte svoje otroke pred to nalezljivo boleznijo! V templju je Jezus prevrnil stojnice prodajalcev. Zdaj pa bi, če bi stopil na zemljo, imel dosti dela s prevračanjem kioskov.

Z Bogom začni vsako delo

Filipinski športniki, ki se udeležujejo olimpijskih iger v Helsinkih, so se pred svojim odhodom na Finsko podali na božjo pot k »Naši Gospe miru in srečnega potovanja« v Antipolu. Prisostvovali so sv. maši, prešli sv. zakramente ter poslušali primeren nagovor. Ob tej priliki je prejel vsak športnik Marijino svetinjo za spomin.

Romanje so organizirali Kolumbovi vitezi.

Czestochowa še vedno živi

Starodavna božja pot Matere božje Czestochowske še vedno kraljuje nad življenjem poljskega naroda. Zdi se, kakor da je vse trpljenje Poljakov med drugo svetovno vojno zgradilo velikanski duhovni jez, v katerega se sedaj komunistična propaganda že sedmo leto zastoni zaganja. In kot v posmeh vsemu rožljanju komunistične propagande, se poletje za poletjem preko polj in skozi vasi vijejo slavnostne procesije romarjev k »Mati božji Czestochowskici«.

Poljska katoliška Cerkve preživlja pod sovjetskim komunizmom težko preganjanje. Vsi udarci tolčejo predvsem v cerkveno organizacijo, v duhovništvo. Komunizem bi si namreč rad ustvaril iz poljske katoliške Cerkve tako uslužno orodje kot je v mnogem pravoslavna cerkev v Sovjetski zvezi. Od 9.000 duhovnikov pa mu je doslej uspelo pridobiti komaj nekaj sto takih, ki s simpatijami gledajo na rdečo vlado. A ostala duhovščina stoji trdno, kot

je stala trdno vsa stotletja v stalnem odporu s tujimi oblastniki nad poljskim narodom. To in pa moralna podpora, ki jo uživa poljska Cerkve iz svobodnega katoliškega sveta, ohranja trdnost katoliške duhovščine na Poljskem. Če nadzira partija duhovnika na prižnici, v spovednici ga ne more. Ko gre za dušo, je katoliška Cerkve še vedno neomejena gospodarica poljskega naroda. Ta narod je namreč še vedno izrazilo kmečki narod. Življenje v njegovih vaseh je še vedno silno primitivno. A v taki sredini komunistična propaganda prav za prav ne more uspevati. Radijskih aparatov je malo, kinodvorane so le v večjih mestih, tisk prihaja počasi in nima tolikega vpliva, kot bi si komunisti želeli. Toda katoliška Cerkve ima stoletno organizacijo, njeni verski obredi so še vedno taki, kot so bili nekoč — edina tolažba trpečega naroda. Prav zato Czestochowa še vedno živi in na tisoče Poljakov roma te mesece k njej po moč, da prenesejo tudi to viхро, ki divja nad njimi.

Pakistan — „dežela čistih“

Leta 1947 se je Indija popolnoma osamosvojila od angleške oblasti. Nastali sta dve samostojni državi: Hindustan in Pakistan. Ločitev se ni izvršila na podlagi narodnostnih, ampak predvsem na podlagi verskih vidikov. Medtem ko so Hindustanci bramske vere, so Pakistanci mohamedanske vere. Pakistan, ki pomeni dobesedno »dežela čistih«, obsega dva med seboj ločena teritorija, ki ležita na zahodu in vzhodu Indije. Zahodni del Pakistana ima 490.976 kvadr. km površine in 34 milijonov prebivalcev; vzhodni del, ki je oddaljen okoli 2 tisoč km od zahodnega dela, pa ima samo 86.272 kv. km ozemlja in 46 milijonov prebivalcev. Ta del pakistana je izredno gosto naseljen, saj pride na kv. km ozemlja kar 541 prebivalec.

Pakistanci se od ostalih Indijcev ne razločujejo ne po zunanosti ne po jeziku, čeravno se v njihovih žilah pretaka tudi nekaj arabske, turške in perzijske krvi. Zelo pa se razlikujejo od ostalih Indijcev po svoji duhovni zgrajenosti, ki je indijski duševnosti popolnoma nasprotna. Pakistanci ne poznajo na pr. raznih kast, kot jih imajo ostali Indijci in ki so ovira vsakega napredka. Kot častilci enega Boga zavračajo Pakistanci mnogoboštvo hindujcev in njihovo malikovanje (češčenje krav) ter imajo poleg tega svoje lastno umetniško literarno tradicijo.

Kljub temu je pakistansko ljudstvo kulturno zelo zaostalo, saj je med njimi še vedno kakih 90 odstotkov nepismenih. Pa-

kistanske žene so podvržene še vedno strogi klavzuri (haremu), medtem ko si njihove sovrsne musulmanske Egipčanke že davno ne pokrivajo več glav. Tudi gospodarsko je dežela zelo zanemarjena, manjka ji namreč primerna industrija in kmetje so še vedno izkoriščani in revni. Vrh tega se je zateklo v deželo ob razdelitvi Indije do pet milijonov mohamedanskih beguncev, ki jih bo treba vključiti polagoma v domače prebivalstvo. Treba je nadalje razrešiti s Hindustanom vprašanje Kašmirja, ki si ga obe državi lastita in ki je kriv nevarnega spora med obema državama.

Sedanja pakistanska vlada, ki si zelo prizadeva, da bi vpeljala obširne socialne reforme in ki potrebuje pri tem sodelovanje vseh slojev prebivalstva, je do narodnih in verskih manjšin zelo strpna.

Katoliški Cerkvi je dana s tem možnost, da se vključi v pakistansko prosvetno in socialno življenje. Škoda da je katoličanov v vsem Pakistanu kakih 220 tisoč in še ti so po večini iz nemohamedanskih slojev. Delovanje katoličanom se razvija predvsem na šolskem in dobrodelnem polju. Pakistanska vlada zelo ceni delo katoličanov in ga tudi podpira. Če bo v novi ustavi, ki se pripravlja, zajamčeno katoličanom svobodno delovanje, bo katoliška Cerkve tudi v tej deželi razvila svoje blagonsko delo ter žela nedvomno lepe uspehe.

Versko življenje v Francoski Guayani

Francoska Guayana, ki leži severno od Brazilije ob Atlantskem oceanu, meri 88.240 kv. km površine ter ima le okoli 40 tisoč prebivalcev. Ta dežela, ki tvori eno izmed okrožij francoskega teritorija in ki pošilja svoje predstavnike v francosko zbornico, je služila in služi še dandanes kot mesto kazni za večje zločince. V to redko naseljeno in še neraziskano deželo so se natepli ljudje iz vseh koncev sveta. Poleg francoskih uradnikov in kaznjencev, ki se ne marajo vrniti v Francijo, najdeš tukaj Angleže, Belgijce, Holandce, Nemce, Poljake, Ruse, Čehe, Madžare, Romune, Jugoslovane, Italijane, Špance, Sirce, Armence, Berbere, Indijce, Kitajce, Arabce in Brazilce. Vsi ti ljudje, ki sta jih usoda in boj za življenje privedla v to deželo, so več ali manj civilizirani in v pretežni večini katoličani.

Poleg naštetih živi na tem ozemlju nekaj zaostalih indijanskih in črnskih rodov, vsega skupaj kakih dva tisoč oseb, ki so v nevarnosti, da izumrejo in ki bi jih misijonarji radi rešili pogina.

Čeravno se smatra večina prebivalcev za kristjane, je njihovo versko in posebno moralno življenje zelo pomanjkljivo. Rakova rana teh ljudi je njihovo razdrapano družinsko življenje. Dve tretjini družin živi v divjem zakonu. Od 483 otrok, ki so jih lansko leto krstili, je bilo samo 193 zakonskih. Mnogi možje imajo kakor v času svetopisemskih očkav poleg prave zakonske žene še nekaj postranskih žen. Poleg tega podpirajo oblasti same te žalostne razmere s tem, da dajejo nezakonskim materam tako zvane rojstne premije. Nezakonske matere se same čudijo temu početju, češ kako da je mogoče, da me za greh še plačajo, namesto da bi me kaznovali. Res je, da so nezakonski otroci nedolžni in da je treba tudi zanje poskrbeti, toda oblasti bi nedvomno veliko bolje storile,

ko bi namesto rojstnih dajale raje ženitovanske nagrade. Tako pa dajejo potuho grehu ter podpirajo sedanje nemoralne družinske razmere.

Kljub vsem tem žalostnim razmeram se opaža neko zboljšanje v tem oziru. Mladenci se dandanes vse bolj pogostoma poročajo in tudi dekleta so za urejeno zakonsko življenje vse bolj dovzetne kot starejše žene, ki smatrajo svoj divji zakon kot nekaj povsem naravnega.

K sreči so ostali vsi ti ljudje, kar je skoraj neverjetno, zvesti sv. maši in molitvi. Za zboljšanje razmer si veliko prizadeva tamošnja kat. akcija, ki dobiva navodila od francoske kat. akcije v domovini. Pa tudi tretjerednice sv. Frančiška in Marijine hčere so v veliko pomoč dušnim pastirjem s tem, da jih podpirajo pri poučevanju krščanskega nauka in z nadziranjem otrok pri sv. maši.

Kljub težavnim razmeram bo dobra volja teh požrtvovalnih oseb rodila tudi v tej deželi časoma lepe sadove.

Katoliško šolstvo na Japonskem

Na Japonskem je po zadnjih podatkih 106 kat. šol s 45.145 gojenci. Med temi je 5 univerz z 2.268 akademiki, 6 pripravljalnih šol za univerze s 638 dijaki in 59 srednjih šol s 32.871 učenci. Osnovnih šol je 25 (6.621) otrok in strokovnih 11 (1.147 dijakov). Profesorjev je: 203 duhovniki in bratje, 486 redovnic in 2.092 laikov, od teh zadnjih je 730 katoličanov (63 konvertitov). Od vsega dištva je le 5.305 katoličanov, od teh 1.035 spreobrnencev.

Skupno tržaško romanje v Padovo - Benetke v ned.31. avgusta

Po vseh župnijah v mestu in na deželi se budi veliko zanimanje za skupno božjo pot v Padovo-Benetke. Ponekod so duhovniki že v cerkvah oznanili to naše letošnje skupno romanje. V ostalih cerkvah se bo to zgodilo na to nedeljo 31. avgusta. V teh dneh je romarski odbor izdal tudi poseben letak, ki naj pride zlasti v tiste družine, ki nimajo »Kat. glasa«. Tako bo vsa katoliška tržaška javnost pravočasno obveščena o našem velikem prazniku, ki ga bomo doživeli 31. avgusta.

Nekdo nas je vprašal, čemu smo izbrali Padovo-Benetke in ne na primer Staro goro ali Višarje. Svar je zelo preprosta. Želimo pripraviti romanje v enem dnevu. Za Sv. Višarje sta potrebna vsaj dva dneva. Na Staro goro je cesta skoro preveč strma in nevarna. Dalje je nemogoče dobiti v poletnih mesecih veliko avtobusov za kratko enodnevno pot. Tudi cerkev na Stari gori in ves prostor pri cerkvi je skoro majhen za večjo množico.

Radi tega smo izbrali svetovno znano božjo pot k sv. Antonu v Padovo in dodali še obisk izrednega mesta na morju: Benetke. Do teh mest je za nas pot z vlakom zelo lahka in v enem dnevu dostopna. Od kolodvora v Padovi da sv. Antona je sicer četrte ure poti, ki jo bomo najbrž opravili kar peš. V Benetkah se bomo od kolodvora do sv. Marka peljali z velikimi parobrodi, ki jih bomo pravočasno naročili.

Posebni vlak bo dovoljen le, če bo pravočasno pripravljeno zadostno število potnikov. Ravnateljstvo državnih železnic naroča, naj čimprej sporočimo število potnikov. Zato ne nehamo zelo naročiti vsem romarjem: prijavite se takoj in sicer v Trstu vsi v trgovini Fortunato (ul.

Paganini št. 2), na deželi pa vsak pri svojem duhovniku. Nujno je, da 10. avgusta zagotovimo ravnateljstvu železnic prevzem posebnega vlaka. zato prosimo vse, prijavite se takoj! Nikar ne odlašajte na zadnje dni! 15. avgusta se brezpogojno zaključijo povsod vsako novo prilaščevanje! Organizirati poseben vlak ali celo dva ni mala stvar, zato vsi romarji s točnostjo delo olajšajte!

Nekaterim je žal, da ni nobenega popusta za otroke-šolarje. Pojasnilo: Vsi potniki imajo na tem izrednem vlaku že posebni popust, ki je enak za vse. Zato ni za otroke nobene posebne izjeme. Kakor znano, stane vlak za vsakega 1.000 lir (to je pot: Trst-Padova-Benetke-Trst). Ko se prijavijo, oddaj denar in svoj točni naslov. Romarji iz mesta dobro spravite potrdilo, ki ga prejmete pri vpisu. Na deželi tega potrdila ni treba.

Nekateri so nam že svetovali to dvoje: vzemimo s seboj naš skupni romarski križ, ki smo ga nesli na prvo skupno romanje v Rim in obiščimo grob patra Leopolda. Vse to bomo naredili. Križ bomo vzeli s seboj in dana bo tudi prilika za obisk pri Sv. Križu v Padovi, kjer je grob svetniško umrlega hrvatskega duhovnika p. Leopolda. Povejte pravočasno vse druge pametne predloge. Stori bomo vse, da bo naše skupno romanje lepo in koristno.

Tržačani! Padova in Benetke naj vidijo 31. avgusta veliko slovenskih romarjev! Mladina, dijaki, kmetski fantje in dekleta, odrasli, sedaj imate lepo priliko. Izrabite jo! Čeprav je Trst blizu Benetk, vendar jih tržaški Slovenci osebno zelo malo poznajo. Prijavite se pravočasno in čez tri nedelje na veselo skupno božjo pot in izlet v Padovo-Benetke!

Naše šole

Pouk na naših šolah v Trstu in Gorici se je s 15. junijem zaključil. Sledili so še nižji tečajni izpiti, male in velike mature.

Ob zaključku šolskega leta so naše šole priredile okusne razstave. Najlepše po razstavljenih izdelkih so bile one strokovnih šol v Rojani, na Opčinah in pa v Nabrežini. Če upoštevamo, da te tri šole obstojajo že dalj časa in imajo tudi dobro tradicijo, moramo ugotoviti, da so se postavile tudi druge manjše, ki so šele takorekoč zaživele. Lep razvoj naših strokovnih šol nam dokazuje, da vlada med našim ljudstvom veliko zanimanje za njihovo delovanje in obstoj, kar je vse pohvale vredno.

Tudi naše srednje šole nam pripravljajo dober naraščaj, ki bo kos težkim nalogam v bodočnosti. To nam dokazuje ne samo statistični pregled ocen ob zaključku šolskega leta, temveč tudi razna delovanja, med šolskim letom. Lep odsev tega delovanja so tudi »Literarne vaje« v

Trstu in pa »Mladi vzor« v Gorici; potem razne prireditve, ki so jih priredile posamezne šole ob zaključku šolskega leta, zlasti veličastna Akademija slovenskih srednjih šol v Trstu.

Vse to nam priča, da slovenska šola ne izumira, temveč, da živi, se krepi v korist našega naroda. Ob tej priliki se moramo spomniti tudi naših otroških vrtecev, odkoder prihajajo otroci na naše ljudske šole. Tudi njihovo delovanje je bilo plodovito. Njihova dejavnost je za naš narodni obstoj v zamejstvu in pa v Trstu neprecenljive važnosti. Zato podprimo z vsemi sredstvi njihovo delovanje in zahtevajmo v Italiji zanje čisto slovensko lice.

Pri obrambi naših pravic, moramo zahtevati in izvajati vse ono, kar nam pritiče in to bomo tudi dosegli, če bomo nastopali vztrajno in složno.

Ob pričetku novega šolskega leta, bodo naši nasprotniki ponovno pričeli z napadi na našo šolo. Bistvo

njihovega namena je, da prestrašijo nekatere starše, ki so morda od njih ekonomsko odvisni, ali pa računajo, da so slabihi. Taka dejanja so zelo podla, in proti vsem naravnim pravicam ter dolžnostim posameznika. Kajti vsak posameznik je po rojstvu pripadnik tega ali onega naroda. Kdor hoče to stanje spreminjati se bori proti naravnemu redu, to je proti Bogu.

Nasle ljudi pa pozivamo, naj se že sedaj brez strahu odločijo, da pošljejo otroke tja, kamor spadajo po naravnem pravu, to je v slovensko šolo, ki jim bo edina nudila vso potrebno vzgojo.

Iz popotne torbe

Prizor na dvorišču

Sonce je užigalo z vso močjo. - Neprenehoma sem iskal senco in hladno vodo. - Bil sem zelo utrujen od dolge hoje. - Iskal sem nečesa, meni samemu neumljivega in nejasnega, ali čutil sem podzavestno, da bom to našel. - Ne vem kako se imenuje, ne kakšno obliko ima. - Že dolgo hodim, toda nisem še obupal. - Upanje mi daje moč, da vztrajam in hodim naprej brez odmora. - Šel sem skozi neko vas. - Ustavil sem se na nekem velikem dvorišču, ko sem zagledal čuden prizor. - Dvorišče je bilo polno perutnine. - Zagledal pisce volje pasme priklenjeno na verigi. - Imela je tri mladiče dva meseca stare. - Kar je bilo čudno, ti mladiči niso bili podobni materi, ampak so bili pristni buldoga. - Iskal sem okoli gospodarja, da bi mi razložil uganko. - Ni ga bilo. - Mladei so se prerivali okrog nekega lonca polnega jedi. - Lonec je bil tako ozek, da je bilo komaj prostora za en gobec. - Opazoval sem kako so se psi prerivali, grčali in ujedali, da bi prišli do jedi. - V njih je bila sama veličanska požrešnost. - Lonec je odletaval sem pa tja, in jed se je raztresla po dvorišču. - Gledal sem radoveden kako se bo stvar končala. - Prizor je bil smešen. - Pisca pa je mirno gledala, skoraj da se niti nismenila ni. - Lonec se zakotali pod mojo nogo. - Mladei za njo. - Urno dvignem lonec k sebi in si ga ogledujem. - Lonec iz porcelana je bil večbarven. - Skoraj nečitljiv napis se je vil okrog njega. - Napisano je bilo »Slovenski narode«. - Šel sem naprej žalosten in še bolj utrujen. -

Popotnik

GOSPODARSTVO

Tako ne bo šlo...

Gotovo je »košja« ena najlepših in najokusnejših poletnih hrušk. Vsako leto je imela sorazmerno zelo dobro ceno in tako tudi letos. Saj jo tudi zaslužijo.

A kdor je gledal letošnje hruške, ki so prišle na goriški trg, je moral s strahom ugotoviti, da je v celih jerbasih hrušk »košja« največ 10% zdravih hrušk, vse ostale so... piškave. Tako sadje ni za izvoz, tako sadje ni za hotele v Gradu ali drugih letoviščih; tako sadje sploh na trg ne bi smelo priti.

In potem bodo kmetovalci tožili, da prihaja sadje od drugod, da domačega ni mogoče prodati. Saj če hoče postreči gostom z res brezhibnim sadjem, ne sme kupovati domačega, ker ne sme zbirati po košarah.

Kje tiči vzrok piškavosti? O tem smo pisali in več ali manj vsak naš sadjar to dobro ve. Ve pa tudi, kako se piškavost prepreči, a kljub temu tega ne napravi. - Piškavost pa rodi piškavost, ta se vedno bolj širi in posledica so tudi piškave cene. Ni pa samo »košja« piškava, piškave so vse sorte.

Nega parkljev

Če biva žival v hlevu, nima prilike, da bi naravno izbrala roževino svojih parkljev. Zato pa take živali zelo mnogo trpijo, ker so parklji dolgi in zanemarjeni. Večkrat povzročijo taki parklji tudi zelo nerodno obliko hoje.

Goveji parkelj zraste približno 1 cm na mesec, v hlevih pa rastejo prednji hitreje kot zadnji.

Kot si človek prireže nohte, ker bi drugače bili grdi in nerodni, tako je potrebno prirezati tudi živalim parklje. Pri bleških živalih bi se to moralo zgoditi vsaj dvakrat na leto, in sicer spomladi in v jeseni. Pri pašni živini pa morajo biti

parklji urejeni vsaj mesec pred začetkom paše, da se med tem parkelj utrdi.

Parklje pa mora urejati večša oseba, ki pozna parklje in dobro ve, kaj in kje lahko odreže, da živali res koristi, ne pa da ji škodi. - Seveda tako osebo je potrebno plačati, a ta strošek žival obilno poplača z večjo količino mleka ali večjim prirastkom in sploh s svojim zdravjem.

Kolonske pogodbe

kot so bile v veljavi lansko leto (53% kolonu, 4% za zboljšanje in 42% gospodarju) so podalšane za tekoče leto in tudi za naprej, dokler ne izide nov poseben zakon, ki bo uredil kolonsko vprašanje (mezzadria).

Suša je škodila koruzi

in zato računajo, da bo letošnji pridelek znatno nižji od lanskega rekordnega, ki je prekašal 27 milij. q zrnja. V tem tiči tudi vzrok, da se cena koruze drži, dočim je druga leta v obliki novega pridelka vedno padla. Računajo, da bo potrebno uvoziti precej koruze iz inozemstva.

Deževniki ali zemeljske gliste

so zelo koristne živali, pravi prijatelji vsakogar, ki zemljo obdeluje. Deževniki požirajo namreč zemljo s humusom in jo potem izločijo mnogo bogatejšo na redilnih snoveh za rastline. - Četudi posamezen deževnik dnevno izloči le majhno količino zemlje, se rodovitnost za mnogo dvigne s »sejanjem« deževnikov. - Marsikje so posebna vzgajališča deževnikov, po katerih je veliko povpraševanje.

Kriza s prašiči

Navadno je bila slanina za 20% dražja kot kg živega prašiča, danes pa je nižja. Vzrok tiči v tem, da je v Italiji trenutno preobilica maščob: velike so zaloge semenske

ga olja (samo država ga ima 750.000 q), lanska letina olivnega olja je bila skoraj rekordna, zelo mnoga gospodinjstva pa izločujejo svinjsko mast in jo nadomeščajo z oljem. To vpliva neugodno na cene prašičev.

Skupna prodaja pridelkov

S tem, da je država predpisala delno obvezno oddajo 20 milijonov q pšenicega pridelka, ni še razbremenila pšenicega trga. Mnogi kmetovalci želijo prodati tudi del ali celotni ostali odvešek, ker nujno rabijo denar. Mnoge ponudbe so imele za posledico, da je cena pšenice padla izpod uradno določene cene, četudi ta ne zadovoljuje kmetovalcev.

Da bi se onemogočile spekulacije s cenami, organizira Zveza kmetovalcev s pomočjo Zveze kmetijskih konsorcijs in pod pokroviteljstvom Ministrstva za kmetijstvo zbiralna skladišča za dobrovoljno oddajo odviskov. Ta zbirališča bodo za izročeno pšenico dala na račun nekaj manj kot znaša uradna cena, koncem leta pa bo sledil obračun.

Glede pšenice bo zadeva rešena, nikakor pa ne morejo rešiti vprašanja olivnega olja in vina, ki sta istotako potrjena velikemu nihanju cen.

Pri nas je posebno pereče vprašanje vina, ki se samo prevečkrat kvari v neprimernih kletih. Kdaj se bodo združili vinogradniki in si uredili res moderno opremljeno klet? Čas hiti, kajti vino iz notranosti polagoma obvladuje na tržaškem in celo na goriškem trgu. Odpomoč je samo v združni kleti!

Radar v obrambi proti toči

Radar je neke vrste daljnogled, s katerim se opazuje predmeti tudi na 50 km razdalje. Odkrili so ga Angleži med zadnjo vojno in le njemu se imajo zahvaliti, da so mogli uničiti vse polne nemških podmornic in letal na način, ki je bil za Nemce nerazumljiv.

Danes uporabljajo radar v vse mogoče svrhe. Med drugim je kmetijsko ministrstvo opremljeno z radarjem tudi vremenslovno opazovalnico v Veroni, ki bo z njegovo pomočjo ugotavljalo točnosne oblake.

Koristna novost na polju obveščanja kmetovalcev

Velikega pomena za kmeta je vedeti kake so cene poljskih pridelkov, cene živine na trgih, kakšno vreme se obeta v pokrajini, kjer on biva in obdeluje zemljo, kako naj se brani pred raznimi izkoriščevalci - prekupei, in kako pred uničevalci njegovih poljskih pridelkov. Zato je poljedeljsko ministrstvo v odgovore z upravo radijskih postaj v Italiji, da bi uvedlo dnevno oddajo za obveščanje kmetovalcev o vseh zadevah, ki so zanje potrebne in koristne. Dogovorili so se, da bo radio čimprej začel z dnevno oddajo kmetijske ure, ki bo nudila kmetom strokovna navodila in vsa zanje važna obvestila. Poizkusi se bodo vršili že letos, stalno in redno pa bo začelo po novem letu 12 radijskih postaj porazdeljenih po vsej državi z vsakdanjimi objavami.

Sladkorja je preveč

seveda ne po naših družinah, pač pa na otoku Kuba, ki je na svetu eden glavnih proizvajalcev sladkorja, in sicer iz sladkorne trsa. Letna proizvodnja sladkorja na Kubi znaša okoli 60 milij. q letno, kar odgovarja skoraj celotni evropski proizvodnji z Rusijo vred. - Proizvodnjo hočejo omejiti na letnih 50 milijonov q.

PIERRE L'ERMITE:

Nespametni svet

Roman iz druge svetovne vojne

Francosje pa že petdeset let trdovratno zapirajo pot življenju. Milijoni otrok bi bili morali priti na svet, a niso prišli. Bog kljub svoji vsemogočnosti ne more napraviti, da bi ti nerodni otroci živeli. Ker pa se narava boji praznote, bo Nemčija, ki je preveč obljubena, zahtevala zase prostor za življenje, to se pravi naše kolonije.

»Toda saj se toliko moli,« je rekla hči. »Gotovo... molijo... nekateri, a ne večina. In največkrat je to hitra molitev... molitev iz strahu, katere se drugi dan že ne spominjamo več. To malenkostne molitve damo v skledico božje tehtnice, ko je druga skledica že preobložena s pregrehami. ...Kaj hočete! - Vse se maščuje!... Tudi mi bomo delali pokoro!«

»Toda zaradi tega ne smemo obupati nad Francijo,« sem rekel.

»Seveda ne! Toda Bog bo drevo strašno stresel, da bo odpadlo vse gnilo sadje. In tega je veliko!«

Gospodična Chantal se mi je toplo zahvalila za moralno pomoč, katero sem prinašal njenemu očetu. Nato me je prosila - in pri tem je malo zardela - naj v tovarni ne ptavim, da sem obiskal njene dragega bolnika. Ne bi namreč rada vzbudila ljubosumnost nekaterih tovarišic.

»Ali je že tako daleč?«

»Da, tako daleč je!«

»Leona?« sem jo vprašal.

Toda gospodična Chantal na to vprašanje ni odgovorila. In ker sem njeni prošnji ugovarjal, je znova zatrdila:

»Bolje je tako!«

»Dobro, potem bom molčala.«

Odšel sem ves žalosten zaradi te prošnje, izrečene na robu groba. Sanjal sem o nasprotnem: o prisrčnem razmerju do vseh ljudi... tvornica naj bo velika družina, kjer bi se vsi očitno radi imeli. Sedaj pa vidim, da se moram skrivati, če delam dobro, da ne povzročim zla... Jesno je na primer, da je delo gospodične Chantal brezprimerno boljše od drugih. Toda paziti se bom moral, če jo bom hotel pohvaliti, da je ne bom dal Leoni v zobe.

Kadar sta v zverinjaku v Vincennes dve tigri v isti pisarni - hočem reči v isti kletki, mora čuvaj istočasno obema zver-

ma vreči dva enaka kosa mesa, kajti sicer bi ena planila na drugo, da bi jo ugriznila in ji iztrgala njeno kost.

Ali je človeštvo po dveh tisočletjih krščanstva še zmeraj na isti točki? Ubogi Krist, kako zaničuje tvojo zapoved o ljubezni!... Edino zapoved, ki bi lahko že na tem svetu ustvarila raj!

Ljudje so neumni!

XXIII.

Pravakor sva s starim buldogom, ki ima pod sabo osehje tvornice, resno trčila skupaj.

Sicer je že vedno nastopal nasproti meni, kot da sem še »nezrel mladenič«; v besedah je bil vedno spoštljiv, toda kadar se je ponižal, da je govoril z mano, se je v njegovem rdečem zariplem obrazu videl žaljiv pomilovalen izraz.

Zanimal sem se za nekega monterja, ki je zelo priden delavec, oče štirih otrok, in nadpovprečno razsoden. Pripada tisti vrsti delavcev, ki so še ohranili skrb za poklicno vest in ki svoje delo resnično ljubijo. Hvala Bogu, da je v tvornici še nekaj takih. Toda bojijo se za svoje delo in mir; zato skoraj vedno molčijo pred nasilnejšimi glavami, ki tako odločujejo v

tovarni.

Imenovani monter, ki je moral ostati doma zaradi pljučnice, je silno želel vrniti se brž ko mogoče na delo. Sicer sem mu toplo priporočal, naj ostane doma še nekaj dni. Toda če se ni bal mene, se je pa toliko bolj bal »onega drugega«.

Skratka, prišel je in se dal svojemu predstojniku na razpolago; njegov obraz pa je bil še tako upadel, oči žareče od mrzlice, da sem ga pokaral; zdelo se mi je zares, da sem to storil upravičeno.

Toda kar me je potem razjezilo, je bilo to, da je ta predstojnik, ki zelo skrbno gleda na lastno dragoceno zdravje, mojemu varovancu nakazal najtežje delo na stalnem preprihu in da mu je velel prihajati vsak dan ob šestih zjutraj, namesto da bi mu za čas okrevanja dal kako lahko delo v bolj zdravetnem kraju. To je storil iz neakšne ljubosumne zlobe, da bi se maščeval zaradi usmiljenja, ki sem ga imel s tem nesrečnejšem.

Posledice so se kmalu pokazale. Ubogi delavec je zopet obolel in bo morda moral z življenjem plačati čisto naravno zanimanje, katero sem pokazal zanj.

To pot pa sem bil pogumen in sem temu človeku povedal, kaj mislim o nje-

govem zverinskem ravnanju.

Čudno! Poslušal me je mirno kot grešnik, ki ga zalotiš pri grehu, in mi je obljubil, da bo dal monterja v zakurjeno delavnico, ko se vrne.

Toda ali se bo vrnil!

To nagajanje je v te v tej ali oni obliki, vsakdanji kruh mnogih tvornic: jaz bi pa tako rad, da bi bila naša tvornica v tem pogledu izjema.

Koliko križev naložijo naše strasti na potrebni križ, ki ga dopušča božja previdnost!

Če bi se vsi imeli radi, bi to bil že skoraj raj na zemlji. Nočem zgubiti poguma; delal bom marveč vedno bolj, da bom vsem, ki so mi podrejeni, dopovedal potrebo medsebojne ljubezni.

Ljubezen!... To je edino sredstvo za srečo in zdravje.

Kakšna skrivnost je v dejstvu, da se jo toliko ljudi brani sprejeti!

Tudi naš buldog je med temi.

XXIV.

Tu me gledajo kot čudež, ker zagovarjam koristi družbe, lastnice podjetja.

»Ali vam bodo hvalčili!« mi je rekel večerj eden prvih delavcev.

Z GORIŠKEGA

Dobri Vinko nas je zapustil!

*

V torek, dne 29. julija, nam je tržaški radio ob 19. uri sporočil prežalostno vest, da je istega dne zjutraj ob 4. uri prenehalo biti blago srce našega Vinkota Vodopivca, župnika v Kronberku in najbolj priljubljenega slovenskega skladatelja.

Pokojni Vinko se je rodil kot učiteljev sin v Ročinju, dne 16. januarja 1878. Solal se je v Gorici, kjer je bil posvečen v mašnika dne 14. julija 1901. Služboval je v Črničah, v Kamnjah na Vipavskem in potem vse življenje v Kronberku. Lansko leto je praznoval svojo zlato mašo zelo slovesno ob vsesplošnem spoštovanju.

Kot duhovnik je bil zelo vnet in vesten. Posebno mu je bila pri srcu krasota bogoslužja, predvsem pa cerkveno petje. Bil je srčno dober, darežljiv, zato so ga vsi iskreno ljubili in se radi zatekali pod njegovo gostoljubno streho. V dobi fašizma je bil kronberski farovž zatočišče vseh slovenskih mož v Gorici, kjer se je ob sladki kapljici rodil marsikateri dober načrt, ki je bil pozneje tudi uresničen. Njegovi redni gostje so bili pokojni Filip Terčelj, Belè Venceslav, oba Bratuža — Feji in Lojze —, Doljak Polde in še drugi, da imenujemo le nekatere.

Plod teh obiskov so bile zbirke »Barčica«, »Gospodov dan«, »Božji spevi«, »Svete pesmice«, itd. S temi zbirkami se je ohranilo, poživilo in vzdrževalo cerkveno kakor tudi narodno petje med primorskimi Slovenci v onih težkih časih.

Pokojni Vinko je bil rojen glasbenik in se da primerjati samo goriskemu slavčku Simonu Gregorčiču. Ko so ga vprašali na zlati maši, zakaj in kako je začel skladati svoje lepe pesmice, je odgovoril: »Vprašaj ptičko na veji, zakaj poje? Odgovorila ti bo, da ji je Bog dal ta dar in ukaz. Tako je bilo z menoj. Čutil sem v sebi ta dar in zato sem pa kakšno zapel Bogu v čast in ljudem v veselje.«

O resničnosti teh besedi pričajo brezštevne njegove skladbe, ki so izšle v raznih zbirkah na Goriškem in v Ljubljani, kakor tudi mnoge druge, ki so ostale v rokopisih pri skladatelju samem ali po raznih naših farah. Saj pokojni Vinko ni nikoli odrekel, če si se nanj obrnil tudi za kakšno priložnostno pesem oziroma skladbo.

Do danes še ni bilo njegovo skladateljsko delo zbrano in ocenjeno. Vsekakor pa je priljubljenost njegovih skladb — narodnih in cerkve-

nih — med slovenskim ljudstvom najlepši dokaz, da je Vinko pel narodu iz srca in v srce ter bo zato ostal poleg Simona Gregorčiča vsemu našemu ljudstvu najbolj priljubljena osebnost.

Bog mu daj, da bi večno pel v božjo slavo!

*

Vinko je umrl v bolnici v Vipavi, kamor so ga prepeljali v soboto, dne 16. julija. Na pare so ga položili v Kronberku, kjer je bil danes zjutraj ob 8. uri slovesni rekvijem, popoldne ob 17. uri pa je bil položen k večnemu počitku pri Sv. Trojici, na kronberskem pokopališču.

Obletnica

Dne 31. julija poteče leto, odkar je umrl pokojni nadškof msgr. Margotti. V stolnici bo slovesno mrtvaško opravilo ob 9.30 ob navzočnosti novega nadškofa msgr. Ambrosija.

Na to obletnico so nameravali prenesti pokojnikove telesne ostanke v cerkev presv. Srca Jezusovega. Ker pa mavzolej še ni dokončan, so odnesli to na jesen.

Rupa

Pri nas je postala letos navada, da se izletniki v velikem številu kopljejo v Vipavi. Škoda po njivah in travnikih je neizbežna. Ker ni bilo druge pomoči, se zdi, da si je nekdo izmislil originalno odpočitek. Vsa voda je postala rdeča.

Ta egiptovski čudež je za tisti dan takoj pregnal vse človeške ribe iz vode.

S TRŽAŠKEGA

Vabilo na devinsko „olimpijado“

Vabilo na »olimpijado« devinske deške kolonije, ki bo v nedeljo 3. avgusta ob 4. uri popoldne na jasi nad železniško postajo v Devinu. (V primer slabega vremena prireditve odpade.)

SPORED:

1. Nagovor, 2. Himna devinske deške olimpijade, 3. Proste vaje, 4. Tek v vrečah, 5. Tek 50 m, 6. Skok v daljavo, 7. Skok v viš, 8. Troskok, 9. Stafeta, 10. Med dvema ognjema, 11. Razdelitev nagrad, 12. Deklamacija, 13. Narodne pesmi, 14. Vlečenje vrvi mladih in starih.

Glas iz Devina

Tudi letos nas je obiskala številna družina najmlajših letovalcev. Slovensko dobrodelno društvo jih je pripeljalo nad 80. Namestili so se v prostorni ljudski šoli. Zadnje dni so jih oblekli v čedne plave hlače, ki se nekaterim ali pa prav vsem

kar imenitno podajalo. Vsak dan jih srečujete na igrišču ali v bližnjih borovih hostah, največkrat pa se razigramo pode po valovih bližnjega kopališča. Ob nedeljah obiskujejo pridno slovenske vasi in se v kaki hladni kraški dolinici do milega razdivjajo. Omislili so si tudi redne kinopredstave po enkrat na teden, in prav tolikokrat jim je bližnje ameriško vojaštvo odstopilo svoje tople prhe. Za zaključek so si (nedelja 3. avgusta ob 4. uri popoldne na jasi nad devinsko železniško postajo, v primeru lepega vremena) izmislili nekako malo sportno olimpijado. Tam se bodo dečkupomerili v raznih lahkoatletskih vajah. Hočejo izmed sebe izbrati najboljše tekače, skakače s postavljenimi rekordi, ki se naj ponavljajo vsako leto. Krasna zamisel. Devini jih je bil pri mladem starem prav vesel. 5. avgusta ob 10. uri pa se vrnejo v Trstu, kjer jih pred sedežem Slovenskega dobrodelnega društva prevzamejo starši.

Dekliška izmena pa odpotuje iz Trsta v četrtek 7. avgusta ob 9. uri popoldne, tudi izpred sedeža tega društva.

Najhitrejša in najvarnejša ladja na svetu

V začetku julija je severno ameriška prekomorska ladja »United States« preplula daljavo med Ameriko in Evropo v rekordnem času 3 dni, 10 ur in 40 minut ter si s tem prisvojila tako zvani »modri trake«, ki ga je imela do sedaj angleška ladja »Queen Mary«, ki je leta 1938 napravila isto pot v 3 dneh in 21 urah. Prekomornica »United States« je zboljšala torej rekor za skoro enajst ur. Zanimivo je primerjati čase, ki so jih rabile v teku zadnjih 38 let razne ladje za pot iz Amerike v Evropo in narobe. L. 1864 je francoska ladja »Washington« preplula to daljavo v 13 dneh; L. 1889 je severno ameriški »Atlantic« skrajšal prevozni čas na 9 dni; angleška prekomornica »Lusitania« je rabila za isto pot 5 dni in 1 ura; nemški prekomornik »Bremen« L. 1929 4 dni in 13 ur; italijanski »Rex« 4 dni in 12 ur (1935); francoski »Normandie« 3 dni in 22 ur (1937). Nato je sledila »Queen Mary«, ki je zboljšala francoski čas za eno uro, in slednjič, kakor rečeno, ameriški »United States«, ki je postavil rekordni čas 3 dni, 10 ur in 40 minut. Ker znaša prevozna pot 5.150 km, je vozila ladja s povprečno hitrostjo skoro 66 km na uro.

Prekomornica »United States« je stala

približno 40 milijard italijanskih lir. Njena dolžina znaša 301 meter, je torej krajša od »Queen Mary«; njena prostornina dosega 53.300 reg. ton. Na glavnem jamboru je instaliran radarski aparat. Toda kar je pri tej ladji najbolj zanimivo, je to, da je popolnoma varna pred požari. Zgrajena je skoro izključno iz aluminija oz. iz aluminijevih zlitin, jekla in plastičnega materiala. Iz aluminija je vse pohištvo in oprava, edino čoki za sekanje mesa in klavirji niso iz aluminija. Sploh ni ničesar na ladji, kar bi se lahko vnelo; še celo perilo, tkanine in tapete so negorljive, ker so prepojene v posebnih tekočinah. Poleg tega ima ladja posebno protipožarno centralo, ki omogoča voditelju centrale, da ugotovi takoj, kje je nastal požar ter da ga v naslednjem trenutku s pomočjo posebne tekočine ugasi.

Še veliko bi se dalo povedati o tej čudoviti ladji, a to bi nas preveč zavedlo. Naj povemo še to, da je mogoče porabiti ladjo tudi v vojne namene. Ladja, ki ima tisoč mož posadke in prostora za dva tisoč potnikov, bi v slučaju potrebe prevažala lahko celo ameriško divizijo, to je okoli 14 tisoč mož. Poleg tega ima ladja na krovu posebno pripravo za spreminjanje mor-

ske vode v pitno, kar pomeni, da bi mogla ladja v slučaju vojne prevažati vojaške v daljne kraje, ne da bi se ji bilo treba ustaviti na svoji vožnji v kakem pristanišču. Za to ni nič čudnega, če je polovico stroškov za ladjo prevzela ameriška država.

Radio Trst II.

Dnevne oddaje: 7.15-8.30, 11.30-14.45, 17.30-24.00

Ob nedeljah: 8.00-24.00.

Poročila dnevno: 7.15, 12.45, 14.00, 19.45, 23.15.

Ob nedeljah: 8.15, 12.45, 19.45, 23.15

Glas Amerike: 18.00 — razen ob nedeljah.

Dnevni pregled tiska: 14.45 — razen ob nedeljah.

Nedelja, 3. avgusta: 9.00 Kmetijska oddaja. — 11.30 Oddaja za najmlajše. — 12.15 Od melodije do melodije. — 13.00 Glasba po željah. — 17.00 Malo za šalo - malo za res. — 18.00 Novice iz delevskega sveta. — 19.00 Iz filmskega sveta. — 21.30 Izbrana lirika. — 21.40 Wagner: TRISTAN IN IZOLDA, 1. dejanje.

Ponedeljek, 4. avgusta: 18.15 Koncert sopranistke Downing. — 19.00 Mamica pripoveduje. — 21.00 Književnost in umetnost. 21.45 Dvorakovi slovanski plesi. — 22.00 Wagner: TRISTAN IN IZOLDA, 2. dej.

Torek, 5. avgusta: 13.00 Glasba po željah. — 19.00 Kraji in ljudje. — 20.00 Slovenski zbori. — 20.30 Aktualnosti. 21.00 Dramatizirana povest. — 22.00 Wagner: TRISTAN IN IZOLDA, 3. dejanje.

Sreda, 6. avgusta: 13.30 Kulturni obzorik. — 18.40 Berliozove skladbe. — 19.00 Zdravniški vedež. — 20.30 Sprehodi po morju. — 21.00 Elgar: Koncert za violino. — 22.00 Pestra operna glasba.

Četrtek, 7. avgusta: 13.00 Domači motivi. 19.00 Slovensčina za Slovence. — 21.00 Radijski oder - John Galsworthy: JOY. — Nato večerne melodije.

Petek, 8. avgusta: 13.00 Glasba po željah. — 18.15 Schuman: Koncert za klavir in orkester. — 20.00 Slovenske pesmi. — 20.30 Tržaški kulturni razgledi. — 21.00 Iz Londonskih koncertnih dvoran. — 23.00 Lisztove skladbe.

Sobota, 9. avgusta: 13.00 Šrnel: Kvintet in pevski duet. — 13.30 Kulturni obzorik. — 19.00 Pogovor z ženo. — 20.00 Koncert zboru Valentin Vodnik. — 21.00 Mozart: Koncert za dva klavirja in orkester. — 22.00 Operetna glasba.

Darovi za sklad L. Kemperla

Lurški romarji so darovali za Kemperlov sklad L. 1590.

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

G. Ušaj Berto iz Gorice 2000; g. Ivan Krivec iz Vidma 450; gđ. Pavla Hvala namesto cvetja na grob Avguste Bitežnik 2000. - lir.

Iskrena hvala in Bog povrni!

TRGOVINA JESTVIN

ROMAN SMUC

TRST ul. Battisti 13 - tel. 96-300

se priporoča vsem starim in novim klientom. Dobro blago in solidna postrežba. Zmerne cene. Blago dostavljamo na dom.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič

Tiska tiskarna Budin v Gorici

Vsakovrstno pohištvo:

SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE
ITD. - PO NAROČILU IZVRŠI
VSAKO DELO. - POROŠTVO ZA
DOBER NAKUP. - TOVARNISKE
CENE. - DELO SOLIDNO. - DO-
MAČA TVRDKA.

Tovarna pohištva

Tel. 32

PRINČIČ

KRMIN

Cormons prov. Gorizia

POZOR!

Vaši sorodniki, prijatelji in znanci potrebujejo še vedno Vaše pomoči.

TVRDKA CITRUS

IMPORT-EXPORT

Lastnik: Aleksander Goljevšček

TRST, UL. TORREBIANCA 27 - TEL. 2-44-67

pošilja še vedno v Jugoslavijo in ostale evropske države vse življenjske potrebščine in ostalo blago, vse OCARINJENO, torej brez vsakih stroškov za prejemnika.

PRIČAKUJEMO VAŠA CENJENA NAROČILA! - ZAHTEVAJTE INFORMACIJE!

»Saj ne gre za hvaležnost, temveč za to, ker se mi zdi, da je to moja dolžnost!«

»Dolžnost!«

In mož je odšel ter se zmejal moji ubogi preproščini.

»Ubogi fant! Saj je čisto znorel,« je rekel svojim tovarišem.

V resnici moram z žalostjo polagoma ugotavljati, da osebe ne gleda na nič drugega kot na dnevno plačo in na čim krajši delovni čas.

Tako sem na primer skušal privaditi uslužbenca na varčevanje z elektriko; sinoči sem šel v tvornico še potem, ko so bili delavnice že zaprli; videl sem, da je več svetilk po 500 sveč gorelo brez potrebe.

Vsak delavec je odšel in prepustil drugemu stražarsko težko delo, zavrteti gumb. Da nisem prišel v tovarno, bi bile te žarnice gorele do jutra.

Ker ne plačujejo oni, se požvižgajo na to. Takšna malomarnost vlada v mnogih drugih stvareh in v vseh delavnicah.

Vsak dan namreč ugotavljam brezbriznost, opuščanje, zanemarjanje...

Zanima jih samo to, kar jih osebno zadeva.

Egoizem vlada.

Kaj naj napravim, da spremenim to uničevalno miselnost, za katero ni odgovoren samo delavec, temveč tudi tisti, ki so mu vzeli ideale, vest in ljubezen, da bi laže gospodovali nad njim.

Treba bo plavati proti močnemu toku!

Stisnil bom zobe...

Ne bom obupal!

Nočem obupati!

XXV.

Da bi začel misliti na kaj drugega in da bi se potlačil zaradi ljudi, ki mi začenjajo presedati, sem danes vzel svoje letalo, da bi pri resničnem poletu preizkusil nekaj sprememb, katere sem napravil za redovitost letenja v velikih višinah, to me namreč zlasti zanima.

Poletel sem v višine, ne da bi koga obvestil niti prosil za pomoč; želel sem le videti, ali se moj novi propeler brezhibno prilaga motorju.

Vreme je bilo sijajno. Zrak me je nalahno hožal po licih.

Dolgo sem se sprehajal po sinjini neba; najprej sem pel iz polnih pljuč, potem pa sem se vzpenjal od oblaka do oblaka; prišel sem zelo visoko, tako visoko, da skoraj

nisem več videl zemlje.

In premišljeval sem, da so na tem zrnu prahu, ki sem ga komaj videl pod sabo, točke, ki pomenijo mesta, ... in v teh točkah druge točke, ki so hiše... in v teh hišah človeške žuželke, ki bi lahko bile srečne, če bi se hotele ljubiti... ki pa odklanjajo ljubezen ter porabljajo svoj čas s tem, da se med sabo kritizirajo, grizejo in požirajo.

Tako bom moral jaz, inženir, to se pravi možgani te hiše, biti v bodoče previden, če pojdem obiskati umirajočega... ali če bom govoril z njegovo ubogo hčerjo. To pa zaradi nevoščljive klepetulje, ki ima barvane lase, naličen obraz in rdeče nohte...

Gospodična Chantal je edina v tovarni ohranila naravno barvo svojih zelo lepih las. Zato sem ji večkrat čestital.

»Kako neprevidno!« bi gotovo rekel naš dragi ravnatelj.

No, in potem?

To premišljevanje me je pognalo še više od zemlje. Vzpel sem se do kakih 8000 metrov, daleč od ljudi, predvsem daleč od žensk; skoraj sem želel, da bi se ne vrnil več.

Toda zelo hitro me je poklicalo nazaj v resničnost, kajti v razredčenem zraku višin so lopatice propelerja slabše v razmerju s preobremenjenim motorjem. In prav to sem hotel ugotoviti.

Tedaj sem se nerad začel počasi, v velikih spiralah spuščati navzdol.

Mimo mene je čisto blizu švignila lastovica.

Gledal sem jo zavistno, misleč na vse težave, na katere zadevam, ko hočem zgraditi »brezšumno« letalo, ki bo morda tudi brez propelerja.

Kakšen sijajen graditelj letal je Bog! Moč, lahnost, eleganca... nikdar ni defekta... pristane se lahko povsod, brez trušča in brez bencina.

Mi pa, ubogi ljudje, motimo celo nebo z našimi starimi škatlami.

Medtem sem se čisto približal zemlji. Zapeljal sem proti tovarniški lopki za letala. Ko sem pristal, se je neki mehanik, ki je pozorno gledal proti meni, obrnil k svojim tovarišem in z jeznim glasom zakričal: »Nimam sreče! Izgubil sem stavo!«

Kakšno stavo?

XXVI.

Sedaj vem, kakšno stavo je izgubil mehanik. Povedal mi je stari Baptist, ko mi

je prinesel kot vsako jutro svežih rož v stanovanje; bil je zelo razkačen zaradi tega.

Včeraj sem torej poletel čisto sam in brez vsake druge misli, ko sem se na naglo odločil, da poletim in da preizkusim lopatice novega propelerja in da bi videl, kako teče vijak.

Slučaj pa je nanesel, da gospodična Chantal včeraj ni prišla v urad, ker je njen oče imel prej to noč strašen napad zadržanja. Mislila je, da bo umrl.

Leona pa je iz njene odsotnosti takoj sklepal, da je odšla z mano na sentimentalni polet z avionom.

Seveda je takoj poskrbela, da je ta novica krožila po delavnicah; spremljale so jo primerne opombe.

Začeli so staviti.

Tako je prišlo, da je mehanik moral plačati dvanajst kozarčkov likerja, katerih mi ne bo nikoli odpustil.

Kakšen gnus vstaja v meni!

Teh ljudi nikoli nisem nič prosil, pa me zasledujejo.

Upam, da uboga gospodična Chantal ne bo te nesramnosti nikoli zvedela!

(Nadaljevanje)